

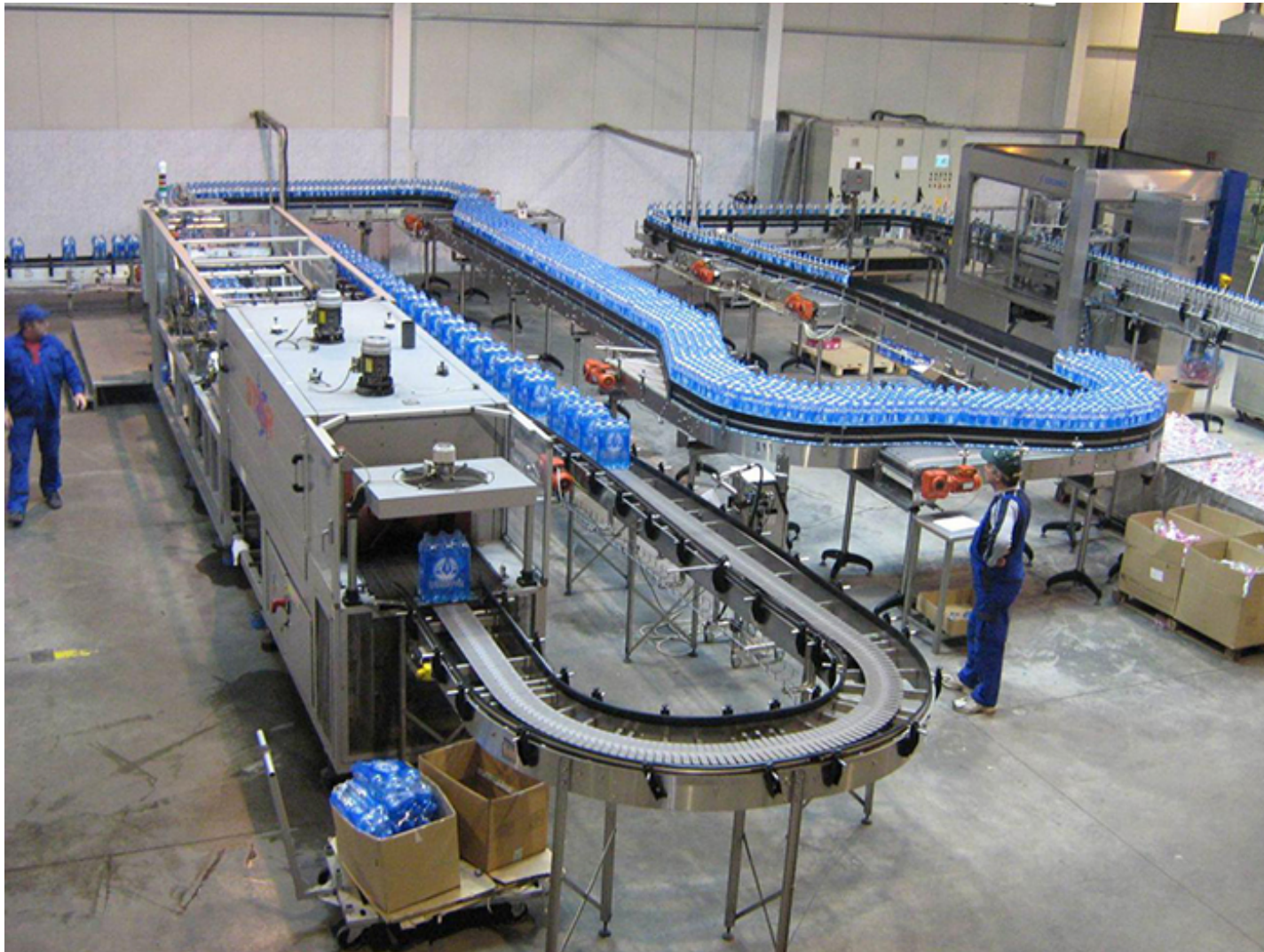

خط لوله Pipeline

© تمامی اطلاعات موجود در این سند متعلق به دانشگاه صنعتی امیرکبیر بوده و حقوق قانونی آن محفوظ است.

ایده خط لوله

- الهام گرفته از کارهای انسان
- خط لوله در کارخانجات تولیدی
- خط لوله در صنعت خودروسازی
- خط لوله در معادن

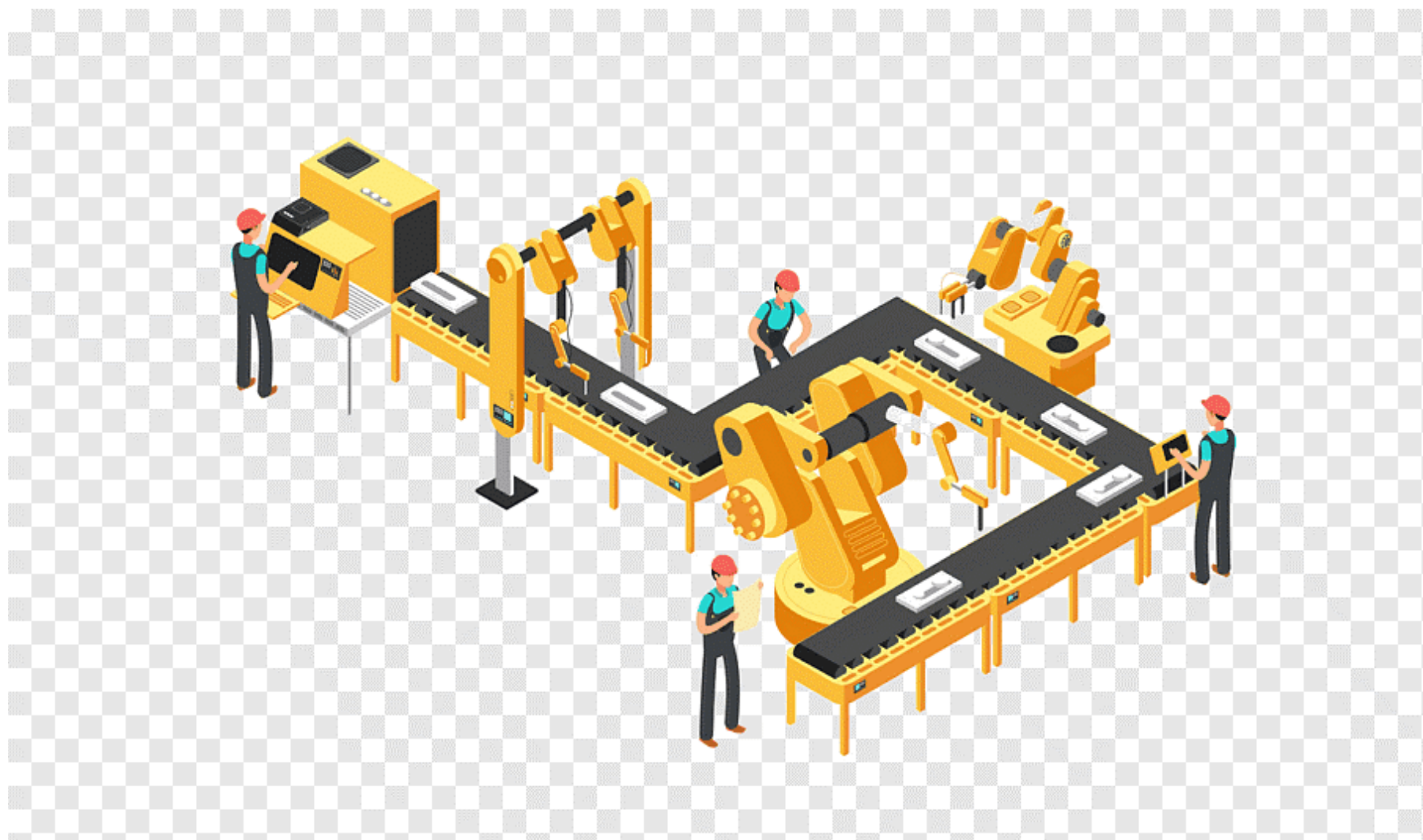

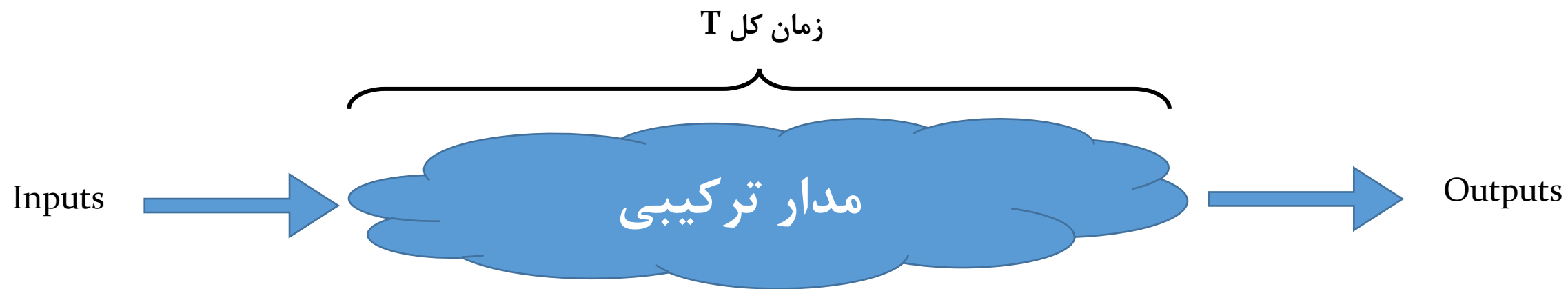

خط لوله در مدارات ترکیبی

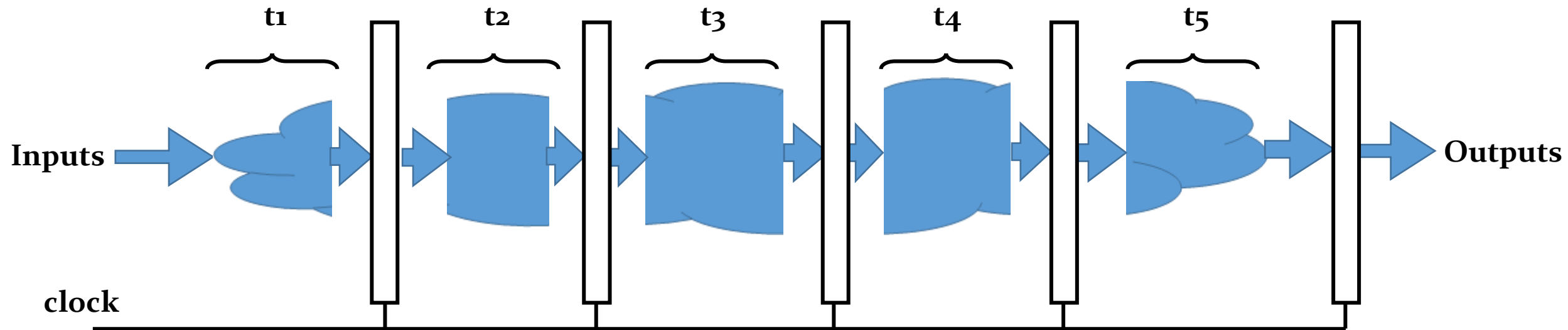

N : # inputs (jobs)

$$Total\ Time = N \times T$$

خط لوله در مدارات ترکیبی

$$t = \text{Period} \geq \text{Max}(t_i)$$

$$\text{Total time} = (5 + (N - 1)) \times t$$

$$\text{Total time} = (k + (N - 1)) \times t \quad \text{where } k \text{ is no. of stages}$$

stage
step
گام
مرحله
بخش

خط لوله در مدارات ترکیبی دارای k مرحله

$$\text{Total time} = \frac{N \times T}{(k + (N - 1)) \times t} \quad (I)$$

$$\text{Limit (Total time)} N \rightarrow \infty \approx \frac{T}{t} \quad (II)$$

$$\text{Total time} = (if \quad \forall i, j \quad t_i = t_j)$$

$$= \frac{T}{\bar{k}} = k \quad (III)$$

توجه:

فرمول (I) حالت کلی است و همیشه درست است.

فرمول (II) در حالتی که تعداد ورودیها به سمت بینهایت برود، درست است.

فرمول (III) در حالتی که تعداد ورودیها به سمت بینهایت برود و تاخیر هر قسمت برابر باشد، درست است.

خط لوله در کامپیوتر

الگوریتم فون نیومن

- خواندن دستورالعمل (Instruction Fetch (IF
- رمزگشایی دستورالعمل (Instruction Decode (ID
- خواندن عملوندها (Operands read (OR
- اجرای دستورالعمل (Instruction Execute (EXE
- پس نویسی نتیجه (Result Write Back (WB
- برو به دستور بعدی

دیاگرام مکان-زمان (Space-time diagram)

Clock	1	2	3	4	5	6	7	8	...		T
IF	I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...					
ID		I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...				
OR			I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...			
EXE				I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...		
WB					I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...	I_n

1- ارتفاع جدول به چه پارامتری وابسته است؟

2- پهنای جدول به چه پارامتری وابسته است؟

3- برش افقی چه معنایی دارد؟

4- برش عمودی چه معنایی دارد؟

5- آخرین زمانی که دستور n -ام خارج میشود، چه زمانی است؟ T ؟

ایجاد حباب در خط لوله دستورالعمل

Clock	1	2	3	4	5	6	7	8	...		U
IF	I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...					
ID		I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	...				
OR			I_1			I_2	I_3	I_4	I_5		
EXE				I_1			I_2	I_3	I_4	...	
WB					I_1			I_2	I_3	...	I_n

* در صورت ایجاد حباب به طول b ، مدت اتمام چقدر خواهد بود؟ U ؟

مخاطرات خط لوله دستورالعمل

➤ وابستگی داده بین دستورالعمل‌های متوالی (Data Dependency)
○ آیا رایج است؟ یا نادر است؟

➤ تلاقی منبع (Resource Conflict)
○ واحد اجرای دستورالعمل نیاز به سخت افزار جمع دارد، واحد $PC = PC + 4$ نیز همینطور.

➤ دستورات پرش (Branch Instructions)
○ دستورات پرش معمولی (بدون شرط) Simple branches
▪ goto, jump
○ دستورات پرش شرطی (به شرط درست بودن گزاره) Conditional Branches
▪ jz, jnz, jc, jnc, js, jns, jp, jnp, jo, jno, ...
○ چقدر رایج است؟

راه حل‌ها:

➤ حل مشکل وابستگی داده؟

- جابجایی دستورالعملها در صورت امکان
- کامپایلر یا برنامه نویس

➤ حل مشکل تلاقی منبع؟

- خرید منبع و افزایش آن

➤ حل مشکل دستورات پرش؟

- Take one randomly
- Interleave execution
- Branch predictor
- Branch target buffer (BTB)
- Loop buffer

سوال؟

